

Zelfmanagement van dagelijks en acute stress bij volwassenen met een psychiatrische diagnose en een normaal IQ

Gepubliceerd: 02-09-2020 Laatste bijgewerkt: 09-04-2024

Het doel van deze studie is om kennis en algoritmen te ontwikkelen die kunnen worden gebruikt in een mobiele applicatie in combinatie met of zonder een wearable die individuen met ASS en andere psychiatrische stoornissen ondersteunt bij het zelf in...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Psychiatrische stoornissen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON49351

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Zelfmanagement van acute en dagelijkse stress

Aandoening

- Psychiatrische stoornissen NEG

Synoniemen aandoening

psychiatrische stoornis

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: GGZ Centraal (Amersfoort)

Overige ondersteuning: zorgondersteuningsfonds overgebleven pensioengelden van de

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: E-health, Psychiatrische stoornis, Stress, Zelfmanagement

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De belangrijkste onderzoeksparameters / eindpunten in de effectevaluatie zijn:

ervaren acute en dagelijkse stressniveaus (en patronen in de tijd),

stress-coping-gedrag en kwaliteit van leven.

Secundaire uitkomstmaten

Dit is niet van toepassing

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Psychiatrische stoornissen zijn levenslange stoornissen die worden gekenmerkt door stigma (Holubova et al., 2019) en sociale en communicatieve beperkingen (American Psychiatric Association, 2013). Patiënten met psychosespectrumstoornissen, depressieve stoornissen, angst, persoonlijkheidsstoornissen, bipolaire stoornissen, en autismespectrumstoornissen (ASS) ervaren meer stress dan de algemene bevolking (Connor et al., 2007; Ghorbani et al., 2008; Streit et al., 2016). Dit komt mede door meer negatieve levensgebeurtenissen, minder sociale steun en minder zelfvertrouwen (Faravelli et al., 2007; Goodyer et al., 1985; Pruessner et al., 2011). Patiënten met een psychiatrische stoornis zijn minder goed in staat om met stress om te gaan, vanwege inadequate en ineffectieve copingstrategieën. Chronische stress heeft ook een negatieve invloed op de kwaliteit van leven (Bishop-Fitzpatrick et al., 2018a; Hong et al., 2016; Jepsen et al., 2019) en het verloop van de aandoening (Chabungbam et al., 2007).

Kortom, er is behoefte aan realtime ondersteuning van mensen met psychiatrische stoornissen bij het zelfmanagen van hun stress in hun dagelijks leven.

Bestaande stress signaleringsschema's zijn geen adequate oplossing, omdat veel mensen met psychiatrische stoornissen niet in staat zijn om proactief op dergelijke schema's te reageren. Er is een breed scala aan geestelijke gezondheid applicaties (apps) beschikbaar, maar recente reviewstudies hebben

aangetoond dat de meeste van deze apps geen wetenschappelijk bewijs hebben over hun werkzaamheid (Byambasuren et al., 2018; Donker et al., 2013; Lui et al., 2017). Voor mensen met ASS, die specifieke manieren van communicatie en visualisatie nodig hebben, zijn er meerdere apps beschikbaar die hen helpen sociaal contact te leggen maken en kant-en-klare of doe-het-zelf visuele schema's bieden voor dagelijkse taken en tijdbeheer (bijv. AutThere, Daymate, Psmate). Geen van de beschikbare digitale hulpmiddelen die zijn ontwikkeld voor mensen met ASS, richt zich echter op het ondersteunen van proactief zelfmanagement van stress in het dagelijks leven. Daarom hebben we in ons vorige onderzoek de app SAM (Stress Autism Mate) ontwikkeld (P1927). SAM is op maat gemaakt voor patiënten met autisme, omdat zij specifieke behoeften hebben het design van de applicatie. SAM is gedurende vier weken getest en gebruikt, waarbij bewezen is dat het gebruik van SAM de dagelijkse stress vermindert, de strategieën voor stressreductie verbetert en de kwaliteit van leven van mensen met ASS voor de korte en langere termijn verbetert. De studie participanten waren ook beter in staat om hulp te vragen wanneer dat nodig was. Vanwege het succes van SAM willen we verder onderzoek doen met SAM en de mogelijkheden onderzoeken. Ten eerste wordt het ontwerp en de inhoud (algoritmen en communicatie) van de applicatie verder geoptimaliseerd en afgestemd op individuen die de applicatie gebruiken. Ook zullen er aanvullende algoritmen worden ontwikkeld waarin we gegevens van verschillende meetmomenten combineren om meer inzicht te geven in individuele stresspatronen in de tijd. Deze nieuwe versie van de app zal opnieuw worden getest bij een groep individuen met autisme. Ten tweede was de feedback van patiënten, die deelnamen aan het vorige onderzoek, het gebrek aan de mogelijkheid om acute stressmomenten te signaleren en daarmee om te gaan. De deelnemers waren benieuwd of, naast de reeds bereikte voordelen van SAM, een aan SAM gekoppelde wearable een verschil kon maken in hun dagelijkse stress- en emotieregulatie-ervaring. Daartoe zullen de mogelijkheden en beperkingen van het toevoegen van fysiologische metingen aan de prototype-app SAM worden onderzocht om acute stress te kunnen meten. Daartoe zal een reeds bestaande wearable, nog te bepalen, worden toegevoegd aan het gebruik van SAM om acute stress te detecteren met behulp van fysiologische metingen (bijv. hartslag, hartslagvariatie, huidgeleiding) (Hufnagel et al., 2017; Kim et al., 2018). Tenslotte zal SAM worden geconverteerd naar een nieuwe app, om toegankelijk te worden voor mensen met psychiatrische stoornissen, zoals depressieve stoornis, psychosespectrumstoornis, bipolaire stoornis, angst, persoonlijkheidsstoornis (genaamd Stress signalering app, STAPP). De effectiviteit van bovengenoemde verschillende functies van de app STAPP voor mensen met verschillende psychiatrische stoornissen zal in deze studie worden getest.

De benadering van SAM en STAPP is gebaseerd op de positieve gezondheidsbeweging die gezondheid niet definieert als de afwezigheid van ziekte, maar als het vermogen om te gaan met gezondheidsproblemen (Huber et al., 2011)

Doel van het onderzoek

Het doel van deze studie is om kennis en algoritmen te ontwikkelen die kunnen

worden gebruikt in een mobiele applicatie in combinatie met of zonder een wearable die individuen met ASS en andere psychiatrische stoornissen ondersteunt bij het zelf in realtime managen van hun dagelijkse en acute stress. En om te onderzoeken of het zelfmanagen van stress de ervaren acute en dagelijkse stress vermindert, en het stress-coping-gedrag en de kwaliteit van leven verbetert voor verschillende psychiatrische aandoeningen.

Onderzoeksopzet

Om de effectiviteit van de aangepaste SAM en de STAPP-apps te evalueren, gebruiken we een gestapelde single-case studie design. We gebruiken deze methode om intra-individuele effecten van een interventie op gedragsverandering te detecteren (Sprenen et al., 2010). In dit specifieke onderzoek zijn we niet alleen geïnteresseerd in de vraag of de interventie werkt voor een bepaalde cliënt, maar ook of het effect ervan kan worden gegeneraliseerd op populatieniveau. In deze gestapelde single-case studie zijn meerdere deelnemers betrokken en herhaaldelijk gemeten in de tijd (Shadish & Sullivan, 2011).

"Terwijl groepsontwerpen doorgaans informatie geven over het effect van een behandeling op 'een gemiddeld geval', en single-case designs informatie geven over het effect op een specifiek geval, combineert een reeks onderzoeken met één geval de sterke punten van beide ontwerpen" (Heyvaert et al., 2015).

Onderzoeksproduct en/of interventie

Een applicatie die mensen met een psychiatrische stoornis ondersteunt bij het zelfmanagen van hun dagelijkse en acute stress. De app heeft drie functionaliteiten: monitoring, feedback en advies. Met behulp van de applicatie kunnen individuen hun stressniveaus in realtime volgen, ze krijgen feedback over hun stressniveaus in de afgelopen dagen en krijgen indien nodig advies over het managen van hun stress. Ze krijgen ook feedback en advies over acute stressmomenten. Het project beoogt de kennis en technologie hiervoor te ontwikkelen. Het uiteindelijke doel is om de functionele prestaties en ervaren levenskwaliteit te verbeteren bij mensen met een psychiatrische aandoening.

Inschatting van belasting en risico

Een belangrijke voorwaarde voor het slagen van dit project is de deelname van de doelgroep. Zonder hun actieve betrokkenheid bij het onderzoek kunnen we geen app ontwikkelen die past bij hun wensen en voorkeuren en de effectiviteit en bruikbaarheid van de applicatie testen.

Een belasting zou kunnen zijn dat mensen met psychiatrische stoornissen en hun families tijd moeten investeren in dit project om een applicatie op maat te krijgen. Een risico kan zijn dat de individuen zich door deelname aan dit project meer bewust worden van de stressvolle dingen in hun leven. Dit kan de gemoedstoestand negatief beïnvloeden. Aan de andere kant krijgen betrokken individuen directe toegang tot tools om met deze dagelijkse stress om te gaan en de mogelijkheid om hun veerkracht en hun coping-strategieën met betrekking

tot dagelijkse ervaren stress te verbeteren. In de app is een algoritme ingebouwd dat individuen aanspoort om contact op te nemen met hun behandelaar wanneer de stressniveaus erg hoog zijn.

Contactpersonen

Publiek

GGZ Centraal (Amersfoort)

Randstad 20-27c
Almere 1314 BC
NL

Wetenschappelijk

GGZ Centraal (Amersfoort)

Randstad 20-27c
Almere 1314 BC
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Het hebben van een klinische diagnose volgens de DSM V (depressieve stoornis, angststoornis, psychotische stoornis, persoonlijkheidsstoornis,

autismespectrumstoornis, bipolaire stoornis, obsessief compulsieve stoornis) IQ boven de 85 en een leeftijd van 18 jaar of ouder.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

IQ onder de 85
de Nederlandse taal niet begrijpen

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Interventie onderzoek

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland

Status: Werving nog niet gestart

(Verwachte) startdatum: 01-06-2020

Aantal proefpersonen: 140

Type: Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 02-09-2020

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Brabant (Tilburg)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL73308.028.20